

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР
КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Адылбек Мамырович Мирзаматовдун Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн
2006-жылдын 8-сентябрындагы № 638 токтомунун 2-пунктунун
конституциялуулугун текшерүү жөнүндө өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алуу
жөнүндө

2019-жылдын 14-июну

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: Э.Ж. Осмонбаев, К.А. Абдиев, Ж.И. Саалаев, сот отурумунун катчысы С.А. Джолгокпаеванын катышуусу менен А.М. Мирзаматовдун өтүнүчүн карап чыгып, төмөнкүлөрдү

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2019-жылдын 16-майында А.М. Мирзаматовдун Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы № 638 токтомунун 2-пунктун Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 12-беренесинин 2-бөлүгүнө, 16-беренесинин 1-бөлүгүнүн экинчи абзацына, 2-бөлүгүнүн экинчи абзацына, 3-бөлүгүнө, 20-беренесинин 2-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

А.М. Мирзаматов өз кайрылуусунда баяндагандай, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы № 638 токтомунун 2-пунктуна ылайык, «Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплексинин корголуучу зонасына Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөнү коргоо боюнча мамлекеттик органы жана

маданият боюнча мамлекеттик органы менен тийиштүү түрдө макулдашуусуз курулуштун бардык түрлөрүнө тыюу салынган.

«Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплексинин корголуучу зонасы Өкмөттүн ушул эле токтомунун 1-пунктунда белгиленип, кызыл линиянын чектери батыш багытында: Г.Айтиев көчөсү боюнча Курманжан-Датка көчөсүнөн А.Навои көчөсүнө чейин, чыгыш багытында: А.Навои көчөсү боюнча Г.Айтиев көчөсүнөн Курманжан-Датка көчөсүнө чейин, түштүк багытында: Курманжан-Датка көчөсү боюнча А.Навои көчөсүнөн Г.Айтиев көчөсүнө чейин бекитилген.

А.М. Мирзаматовдун айтымында, аталган көчөлөрдүн ичинде жайгашкан баардык жеке менчикте турган мүлктөр «Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплексинин коргоо зонасынын ичинде калды. Ошондой эле, арыздануучуга таандык болгон 2001-жылы аукцион менен берилген 0,04 га жери менен 2006-жылы курулган кафеси калды.

Кайрылуу субъектинин айтымында, коргоо зонасында Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөнү коргоо боюнча мамлекеттик органы жана маданият боюнча мамлекеттик органы менен тийиштүү түрдө макулдашуусуз курулган курулуштун бардык түрлөрүнө тыюу салынат деген шылтоону жамынып алып, прокуратура кызматы жана «Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплекси Ош шаардык мамлекеттик каттоо башкармалыгынан 2009-жылдын 12-августундагы Ч сериясындагы № 201853 сандуу мамлекеттик актысынын негизинде Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы № 638 токтомунун 2-пунктун бузду деген шылтоо менен А.М. Мирзаматовдун менчигин тартып алуу боюнча сот иштерин жүргүзүп келишет.

Арыздануучунун пикири боюнча, Өкмөттүн аталган токтомунун 2-пункту Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 12-беренесинде көрсөтүлгөн менчик кол тийгистигин бузуп жатат. Аталган конституциялык укук менен пайдаланып, А.М. Мирзаматов ремонт иштерин жүргүзүү аракетин көргөн маалда Кыргыз Республикасынын Өкмөтү өзүнүн 2006-

жылдын 8-сентябрындагы № 638 токтомунун 2-пунктунун негизинде ага тыюу салып, анын конституциялык укугун чектеп жатат.

А.М. Мирзаматов Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 1-бөлүгүнүн экинчи абзацына ылайык, адам укутары жана эркиндиктери Өкмөттүн ишмердигинин мааниси менен мазмунун аныктаса, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 12-беренесинде каралган менчикке болгон укук Өкмөттүн аталаган токтомунун 2-пункту менен тебелинип жатат деген пикирде.

Ошону менен бирге, арыздануучу өз кайрылуусунда Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 12-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасында менчиктин ар кандай түрлөрү таанылат жана жеке, мамлекеттик, муниципалдык жана башка менчик түрлөрү тең укуктуу корголушуна кепилдик берилет деп көрсөткөн.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-берененин 3-бөлүгүндө Кыргыз Республикасында мыйзам жана сот алдында бардыгы бирдей деп көрсөтүлгөн. Ошондуктан, арыздануучунун пикири боюнча, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы № 638 токтомунун 2-пункту менен «Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплексинин корголуучу зонасына курулуштун бардык түрлөрүнө тыюу салынып жана жеке менчиктеги мүлктү пайдаланууда Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөнү коргоо боюнча мамлекеттик органы жана маданият боюнча мамлекеттик органынан макулдук алууну койгон шарттар анын жеке менчикке болгон укугун кемсинип жатат. Бирок, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 1-бөлүгүндө Кыргыз Республикасында адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин жокко чыгаруучу же кемсинтүүчү мыйзамдардын кабыл алынышына тыюу салынганына карабастан мүлкү коргоо зонасынын ичинде калган адамдарга карата Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн кемсинтүүчү аракеттери улантылып келүүдө.

Арыздануучунун айтымында, аталган органдар ушул убакытка чейин бир дагы жаранга макулдук берген эмес.

Кайрылуу субъектинин пикири боюнча, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн бул аракети, мүлкү «Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплексинин коргоо зонасында жайгашкан баардык жеке менчик ээлерин, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2-бөлүгүнүн экинчи абзацында кодулоонун бардык түрүнө тыюу салынганына карабастан, мүлктүк же башка абалы боюнча ачык кодулоо болуп саналат.

Кыргыз Республикасы Жогорку Кеңештин 1994-жылдын 12-январындагы № 1406-ХП токтому менен кошулган Атуулдук жана саясий укуктар жөнүндө Эл аралык пакттын 4, 25, 26-беренелеринде кошулган мамлекеттердин дискриминациянын ар кандай көрүнүштөрүнө жол бербестиги жөнүндө көрсөтүлгөн. Бирок, ошого карабастан, мүлкү «Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплексинин коргоо зонасынын ичинде калган адамдарга башкаларга салыштырмалуу сот жана мыйзам алдында бирдей эмес шарт түзүлүп калды.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүндө адамдын, жарандын укуктары менен эркиндиктери улуттук коопсуздукту, коомдук тартипти, калктын саламаттыгын, адеп-ахлагын сактоо, башка адамдардын укуктары менен эркиндиктерин коргоо максатында Конституция жана мыйзамдар менен чектелиши мүмкүн деп көрсөтүлгөн. Бирок, кайрылуучунун пикири боюнча, мүлкү «Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплексинин коргоо зонасынын ичинде калган адамдардын укуктарын чектөө кайсы конституциялык маанилүү максаттарды көздөп жатканы Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы № 638 токтомунда көрсөтүлгөн эмес.

Эң негизгиси жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы № 638 токтомунун 2-пунктунун Кыргыз

Республикасынын Конституциясына шайкеш келбегенинин бирден бир себеби, бул Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 2-бөлүгүнүн экинчи абзацында каралган адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин чектеген мыйзам алдындагы ченемдик укуктук актылардын кабыл алынышына тыюу салууга карама-каршылык.

Анткени, мыйзам алдындагы ченемдик укуктук актылар менен конституциялык укуктарды жана эркиндиктерди чектөө мүмкүн эмес. Жогоруда аталгандай, адамдын, жарандын укуктары менен эркиндиктери Кыргыз Республикасынын Конституциясы жана мыйзамдары менен гана чектелиши мүмкүн.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, арыздануучу Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы № 638 токтомунун 2-пунктун конституциялуу эмес деп таанууну суранган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы кайрылууну жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүүнү жүргүзгөн судья Э.Ж. Осмонбаевдин маалыматын угуп, төмөнкү тыянакка келди.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесине ылайык конституциялык Мыйзамдын талаптарына жооп берүүчү өтүнүч таризиндеги кайрылуу Конституциялык палатада каралуучу иштин себеби болуп эсептелет.

Келтирилген материалдардан Кыргыз Республикасынын Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы № 638 токтомунун 2-пунктун Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде пайда болгон күмөндүүлүк, бул ишти конституциялык сот өндүрүшүнүн алкагында кароо үчүн негиз болуп эсептелет.

А.М. Мирзаматовдун өтүнүчү «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 20, 21, 24, 25, 26-беренелеринин талаптарына жооп берет.

Жогоруда аталган тыянактын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2, 5-бөлүктөрүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы

А Н Ы К Т А Д Ы:

1. Адылбек Мамырович Мирзаматовдун Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы № 638 токтомунун 2-пунктунун конституциялуулугун текшерүү жөнүндө өтүнүчү өндүрүшкө кабыл алынсын.

2. Аныктама Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

Э.Ж. Осконбаев

К.А. Абдиев

Ж.И. Саалаев